

Innst. 342 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 116 L (2012–2013)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i forvaltningsloven

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet fremmer et forslag om endringer i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Forslaget tar sikte på å styrke forvaltningens adgang til å kommunisere elektronisk gjennom å oppheve dagens krav om først å måtte innhente et samtykke fra den enkelte mottaker. I stedet vil forvaltningen som hovedregel ha lov til å kommunisere elektronisk. Forvaltningsloven skal imidlertid åpne for at privatpersoner kan reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og i stedet motta tradisjonell post fra forvaltningen.

Det er hovedsakelig samfunnsøkonomiske argumenter som taler for forslagene. Dersom det legges til rette for at forvaltningens kommunikasjon som hovedregel skjer elektronisk, vil det gjøre offentlig sektor mer effektiv og frigjøre ressurser. Digital kommunikasjon som hovedregel vil også kunne bidra til en ytterligere digitalt aktiv befolkning. Dersom det legges til rette for at innsending av private søknader og liknende gjøres elektronisk, vil det dessuten kunne bli mindre tidkrevende for den enkelte å forholde seg til det offentlige.

Videre foreslås det å presisere og utvide den forskriftskompetansen Kongen har etter forvaltningsloven for så vidt gjelder elektronisk kommunikasjon. Kongen skal kunne gi forskrift om registrering av kontaktinformasjon for privatpersoner mv. og deres fullmaktsforhold og om adgang for privatpersoner

mv. til å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og den registrering dette forutsetter. Det foreslås presisert at Kongen kan gi regler om hvordan elektronisk kommunikasjon kan skje. Sammen med de fullmaktsbestemmelsene som foreslås videreført, vil dette gi grunnlag for å gi nærmere regler om en sikker løsning for digital post fra det offentlige som ledd i forvaltningens elektroniske kommunikasjon med den enkelte.

Det foreslås videre en bestemmelse om at den enkelte kan kommunisere elektronisk med forvaltningsorganer dersom disse har lagt til rette for dette og det skjer på den anviste måten. Reguleringen av dette finnes i dag hovedsakelig i forskrift 25. juni 2004 nr. 988 om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

Økt bruk av elektronisk kommunikasjon fra forvaltningens side vil innebære en samfunnsøkonomisk gevinst. Gevinsten knytter seg ikke minst til økt effektivitet og til besparelser i portoutgifter. Lovforslaget vil ikke i seg selv medføre noen økte utgifter for det offentlige og krever ikke bestemte løsninger for digitale postkasser. For innbyggere og næringsliv antas de økonomiske konsekvensene å være ubetydelige. Privatpersoner mv. som ikke opplever det som en fordel å motta henvendelser fra forvaltningen elektronisk, vil for øvrig kunne reservere seg. Innføring av elektronisk kommunikasjon som forvaltningens hovedregel vil innebære administrative forenklinger i form av blant annet redusert håndtering av fysiske dokumenter.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna

Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at regjeringen har lagt frem sak om endringer i forvaltningsloven med forslag som skal styrke forvaltningens adgang til å kommunisere elektronisk gjennom å oppheve dagens krav om først å måtte innhente samtykke fra den enkelte mottaker. Forvaltningen vil etter forslaget som hovedregel ha lov til å kommunisere elektronisk. Komiteen har merket seg at forvaltningsloven skal åpne for at privatpersoner skal kunne reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og i stedet motta post fra forvaltningen. Videre merker komiteen seg at overgang til digital post anslagsvis vil bidra med store besparelser for forvaltningen i størrelsesorden 2,5–2,8 mrd. kroner.

Komiteen er av den oppfatning at det er viktig at offentlige organer i utstrakt grad tar i bruk teknologi og de muligheter som denne teknologien representerer både for det offentlige selv og for den enkelte bruker og borger. Ved å ta i bruk moderne teknologiske løsninger vil offentlige organer bli lettere tilgjengelige for borgerne, og en vil på sikt kunne få en offentlig sektor som tilnærmet vil være tilgjengelig for befolkningen 24 timer i døgnet. Det vil også bli langt raskere å få svar på søknader, spørsmål, skatteoppgjør o.l.

Komiteen har merket seg at privatpersoner selv fortsatt skal kunne velge om vedkommende ønsker elektronisk kommunikasjon eller ikke. Den som velger å ikke reservere seg, har dermed en klar oppfordring til å innrette seg slik at elektroniske henvendelser ikke overses. Komiteen har på den bakgrunn merket seg at regjeringen presiserer at denne valgfriheten skal være reell og at reservasjonsordningen skal utformes slik at personer som ikke mestrer eller har tilgang til nødvendige teknologiske løsninger, ikke må reservere seg gjennom bruk av slike verktøy. Komiteen vil presisere viktigheten av at gjennomføringen av reservasjonen gjennomføres på en brukervennlig måte slik at alle får et reelt valg til å kunne reservere seg. Komiteen presiserer at det fortsatt er mange innbyggere som fortsatt ikke bruker teknologiske verktøy, har sperrer mot å benytte slike eller fortsatt føler størst trygghet med å få offentlig korrespondanse på papir. Komiteen har for øvrig ikke ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i forvaltningsloven

I

I lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker gjøres følgende endringer:

§ 15 a skal lyde:

§ 15 a (*elektronisk kommunikasjon*)

Et forvaltningsorgan kan benytte elektronisk kommunikasjon når det henvender seg til andre. Dette gjelder ikke når annet følger av lov eller forskrift gitt i medhold av lov.

Alle som henvender seg til et forvaltningsorgan kan benytte elektronisk kommunikasjon dersom forvaltningsorganet har lagt til rette for dette, det skjer på den anviste måten og ikke annet følger av lov eller forskrift gitt i medhold av lov.

Kongen kan gi forskrift om elektronisk kommunikasjon mellom forvaltningen og publikum og elektronisk saksbehandling og kommunikasjon i forvaltningen, herunder blant annet om:

- a) hvilken elektronisk kommunikasjonsform som kan benyttes,*
- b) registrering av kontaktinformasjon for privatpersoner mv. og deres fullmaktsforhold,*
- c) rett for privatpersoner mv. til å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og om registrering av reservasjoner,*
- d) hvordan fristregler i forvaltningsloven og annen lovgivning skal anvendes ved elektronisk kommunikasjon,*
- e) signering, autentisering, sikring av integritet og konfidensialitet,*
- f) krav til de produkter, tjenester og standarder som kan benyttes,*
- g) forvaltningens rett til å sperre for brukere som misbruker data ment for signering, autentisering, sikring av integritet eller konfidensialitet, og om hva som skal regnes som misbruk.*

§ 16 andre ledd tredje punktum oppheves. Nåværende fjerde punktum blir tredje punktum.

§ 27 første ledd femte punktum oppheves. Nåværende sjetten til åttende punktum blir femte til syvende punktum.

§ 30 første punktum skal lyde:

For at klage skal være fremsatt i tide, er det nok at erklæringen før utløpet av fristen er avgitt til postoperatør som skal sørge for å få sendingen frem til forvaltningsorganet eller til offentlig tjenestemann som har fullmakt til å ta imot erklæringen.

§ 32 fjerde ledd oppheves.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi nærmere overgangsregler, herunder om adgang for register som opprettes etter forvaltningsloven § 15 a til å innhente personopplysninger fra kontaktregisteret tilknyttet ID-porten.

Oslo, i justiskomiteen, den 23. mai 2013

Per Sandberg

leder

Hans Frode Kielland Asmyhr

ordfører

